

ГРАМОТНОСТТА Е ВИЗИТНАТА КАРТИЧКА НА ВСЕКИ УСПЕШЕН ЧОВЕК

(Интервю с Мая Гешева, учител на годината на Синдиката
на българските учители)

Мая Гешева е завършила ПУ „П. Хилендарски“. Работила е като асистент в същия университет, а понастоящем е главен учител в НФСГ – София. Преподава по български език и литература, бизнес комуникации, бизнес етика, фирмена култура и умения за успех. Базов учител на СУ „Св. Климент Охридски“ в Катедрата по методика на Факултета по славянски филологии. Носител е на Първа професионалноквалификационна степен, почетна грамота „Н. Рилски“ (2012 г.), Учител на годината на „Джунниър Ачийвмънт България“ (2011 г.). Автор на учебници и учебни помагала в областта на деловото общуване и статии в специализирания педагогически печат.

Г-жо Гешева, как се става учител на годината? Разкрийте част от Вашата професионална философия, някои от най-важните си постижения... Кои са най-големите предизвикателства пред Вас всеки ден в училище?

Формално учител на годината се става след участие в много сериозен конкурс и силна конкуренция от колеги със значими професионални постижения. По-важен е неформалният път към този конкурс. За мен това са дълги години на сериозни натрупвания в областта на преподаваните учебни предмети, на методиката на преподаване; в осъществяваната интегралност на обучението; в различни измерения на педагогическото взаимодействие и др. Специфично за моята дейност е съчетаването на общообразователната и професионалната подготовка (аз преподавам български език и литература, бизнес комуникации, бизнес етика, умения за успех), намиране на допирателни между различни културно-образователни области, свързани с успешната комуникация, развитието

на ключови компетентности и стремеж към удовлетворяваща реализация на учениците – днес в класната стая, утре в избраното професионално поприще.

Професията „учител“ е сред най-обсъжданите в публичното пространство. Посочете някои от негативните стереотипи за учителската професия, с които не сте съгласна.

Фигурата на учителя винаги е във фокуса на общественото внимание поради своята обществена роля и значимост. Още от епохата на Българското възрождане учителят е бил личност всеотдайна, безкористна и разпалена, обект на идеализация и ключов фактор за обществената нагласа към образованието. Днес, в зората на третото хилядолетие, мястото и ролята на учителя е все същата, но профилът, общественото отношение и оценката на учителския труд – съществено променени. Докато обществото е съгласно с мисълта на прочутия Марк Твен, че „който може – действа, а който не – става учител“, докато част от учителството възприема своята професия като „наказание“, а не като признание (според позоваване на реплика на Сократ от един от героите на Чудомир – „Когато Бог иска да накаже някого, прави го учител“), ще продължаваме да сме свидетели на преобърнати ценностни модели, на липса на ориентири, на стабилни опори, на непрестанни реформи и най-вече на неудовлетворяващи образователни резултати.

Вие сте преподавател по български език и литература в училище с икономически профил. Как убеждавате учениците си, бъдещи банкери и финансисти, че е важно да бъдат грамотни?

През годините, през които преподавам в Националната финансово-стопанска гимназия – средно икономическо училище с вековна история, с реален принос и престижно присъствие в образователната система, винаги съм обяснявала на своите ученици, че независимо от тяхната професионална реализация на икономисти, мениджъри, предприемачи, банкери, финансисти и др. визитната им картичка е грамотността на роден език. В методическото обединение по български език и литература в гимназията сме разработили критерии за оценка на знанията и компетентностите на учениците, които кореспондират с утвърдени световни стандарти. Това довежда до успешно представяне и отлични резултати при различни форми на външното оценяване; до много добра езикова култура и литературна компетентност.

Вие сте дългогодишен базов учител по български език и литература към Катедрата по методика на Факултета по славянски филологии, СУ „Св. Климент Охридски“. Има ли мотивация у бъдещите учители да упражняват тази професия след дипломирането си и какво трябва да се промени като условия на работа и възможности за квалификация, за да стане тази професия атрактивна, желана и авторитетна?

За съжаление, сред голяма част от студентите от специалност „Българска филология“ липсва интерес към учителската професия. Една част от причини-

те споменах в размислите си по отношение на професията в нашето съвремие, обществените нагласи и очаквания спрямо нея и негативните стереотипи. За да стане професията атрактивна, желана и авторитетна, е необходимо да се променят множество механизми – не на последно място и финансови. Във финландската образователна система, често сочена като една от най-успешните в света, за едно място в педагогическите специалности има по десет кандидати, същото е и по отношение на желаещите да упражняват професията. В някои холандски градове в края на всяка учебна година след подборна процедура се подновяват или не договорите на учителите за следващата учебна година. У нас гилдията е застаряваща, необходимо е млади колеги да се влеят в професията със своя ентузиазъм, любов към децата и стремеж за развитие – личностно и професионално. Пътят към реализацията на това пожелание няма да бъде лек. Необходима е не само обществена воля, а и значима институционална подкрепа.

THE LITERACY IS THE KEY FOR EVERY SUCCESSFUL MAN
(Interview with Maya Gesheva, Teacher of the Year
of the Syndicate of Bulgarian Teachers)

Интервюто взе Мая Падешка